

MAGYAR KURIER

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden November 22-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Német Ország.

Valamint Dresdába úgy Lipsiába is megérkeztek Berlinből a' biztosok, hogy a' Szakszoniai Királyság' provisoriai kormányozását az Orosz Kormányozótól Hertzeg Reppintől által vegyék. A' Prussiai fő biztos, Státus-Minister Reck, a' másik, Generális Gaudy. Az első a' Prussiai Státusnak még a' II-dik Fridrik Király' idejéből esmeretes embere. Várták Berlinből a' biztosságnak több tagjait is, kik között Titkos Státus-Tanátsos Bülow, és Státus-Tanátsos Friesen neveztetnek-meg.

Város' Komendánsának Generális Bismark érkezett-meg Berlinből, Lipsiába.

A' Kasseli újságban ilyen tikkely fordul elő: —

„Egyébb hibás tudósítások között, mellyek a' Bétsi Congressusra nézve némelly közönséges levelekben kiadattak, találtatik ez is, hogy a' Hessen Kasseli Választó Fejedelmi ház olyan ajánlást tett volna, ezen Congressuson, hogy felvenni akarná a' Királyi titulust, de, hogy az ő ajánlása nem fogadtatott volna el.

Olasz Ország.

A' Wallisi Hertzegné Oktober' 13-dikán megérkezett Romába; szállásán Pacca Cardinális-Camerarius úr által tiszteltetett Pápa ő Szentsége' nevében; megérkezésekor egy Granadirós Kompánia állott tiszteletből a' szállása előtt, de a' melyből csak néhány embereket tartott-meg szolgálaton a' Királyi Hertzegné, a' kit a' Romában lakó IV-dik Károly Spanyol Király és a' Caninói Hertzeg (Bonaparte Lucian), Udvari gavallérjaik által tiszteltettek, más nap pedig maga ezen Király és a' Királyné is megtiszteltek látogatásokkal, 's az után a' Romában lévő Ministerek 's a' Romai főbb nemesség bortsattattak hozzá udvarlásra. Két Princz-nék Altieri és Massimi rendeltettek hozzá tisztelet tévő szolgálatra. November 2-dik napján elébb Pápa' ő Szentségének ment tiszteletére 's az után a' Caninói Hertzeget is meglátogatta ő Királyi Hertzegasszonya.

Sicilia. — A' Parlamentom Felső Házának előlülőjévé a' Pentallariai Princz neveztetett-ki. — A' Palermói két újságok hatalmaspennaháborut kezdettek folytatni a' Nápolyi Monitor ellen, a' melly valami Siciliát illető tikkelyt hirdetett-ki. — A' Nápolyi kereskedőknek egy időtől fogva megengedtetett vala a' Siciliai kikötőhelyekbe való bevezetés, ha a' magok zászlójok' felibe Anglus zászlót szurtak-fel: de mar most egészszen megtiltotta ezen szabadságot a' Siciliai Országglószék.

Spanyol Ország.

A' Párisi *Gazette de France*, 's ő utánna a' többek, így irnak: —

„Madridból Oktober' 29-dik napján. A' *Liberales* nevezet alatt esmeretessé lett ('s egy időtől fogva fogságban ülő) személyeknek processusa, a' kik azal vádoltattak, hogy magokat a' Királyi Felség' dolgaiba avatták volna, egy részint már lefolyt, és az ítélet réájok kimondatott. Ezen ítélet közönségessé tétetett, 's a' Felsőségnek parantsolattya szerént árulnak is. Valami harmintzra telik azoknak a' száma, a' kik részszerént számkivettetésre, részszerént gályára, vagy hivataljoktól való megfosztásra 's egyéb e' felékre ítéltettek. Találatnak a' megítéltettek között Papok is néhányan, 's az Akadémia' historiai szakaszának is két tagjai, a' kik ezen tudós társaságnak tagjai közzül kitöröltettek. A' főbb bűnös bajtársak Quintana, Arguelles, Gallego, Godorgo, 's mások, még nem ítéltettek-meg. Az új Kastiliai fő Kapitány Artego az ítélőszék' Elölülője.

Liebana nevű mezőváros ilyen szerentséltető irást küldött a' Királyhoz a' Nyomozó szent Széknek helyreállítatásáért: — „A' mi tartományunk, úgy mond, mellyet hajdan Beatus és Elerius, az Elivaridus Toledói Fő Pap, és a' Felix Urgeli Püspök', mint szent hitünk' tisztaságának régi, veszedelmes ellenségeik ellen védelmeztek, ohajtja azt a' szempillantatot, melyben a' tévelygést és istentelenséget elenyészni fogja szemlélni. Oh, Recaredéhez és a' régi Ferdinandusokhoz méltó Dekretom!„

Madridban egy új Ujságlevél hirdettetett-ki, ilyen titulussal: „Nap. — Igéri a' kiadója, hogy naponként szolgálni fog olvasóinak a' Kalendáriumban feljegyeztetve lévő Szenteknek életek' leírásával, tudományos és egyéb nevezetes történetekkel, Anekdotákkal, 's a' többi.

Nagy Britannia.

Admirális Bradlei, kiről nem régen irtuk, hogy valamely tsalárdságért, mellyet valami postát illető dologban elkövetett, az Esküttek' törvényes széke által halálra ítéltetett volna, és hogy a' Régens Princz, azzal a' kegyelmességgel viseltetett volna hozzá, hogy az ő megölettetését elhalasztotta, most azt olvassuk, hogy a' halált azólta egészen elengette neki a' Princz, de olyan feltételalatt, hogy Angliában egész életében meg ne jelenhessen.

A' politikai foglalatosságok között legnagyobbak most Londonban a' Parlamentomnak elkezdődéséhez tétetődő készületek. Már előre is találgatják a' Londoni ujságlevelek, hogy mik fognak lenni a' mostani tanátskozásokban a' vitatás alá vétetődő fontosabb tárgyak. A' nevezetesebb Ministerialis újság a' *Kurir*, ezeket nevezi-meg, hogy elő fognak fordulni: Az Európai Hatalmasságok között való egyenlő politikai erőt, az Amerikai hadakozást, a' Szeretsen-vásárt, a' gabonának kivittetését illető törvényeket, 's a' Nórvégiai környülállásokat. — Az Oppozíciónak nevezetesebb tagjai, Grey, Grenville, Posouky, Whitbread, Thirney, 's a' többek, már mind ös-sze gyültek Londonba, 's várták a' Parlamentum' elkezdődését, a' melly Nov. 8-dik napjára volt határoztatva. A' Ministerek már megkészítettek volt a' Régens Princz' számára a' kezdő beszédet, 's Nov. 3-dikán Kabineti tanátsot tartottak felette, a' szokás szerént abban minden kifejezések nagy vigyázással megfontolgatván.

A' Ministerialis újságok, nev szerent a' most említett *Kurir*, 's a' *Times*, nagyon beveskednek az Amerikai Elölülőnek Madisonnak azon irásáért, mellyel Sept. 19-dik napján a' Congressusnak üléseit kinyitotta (Madisonnak ezen beszédje, vagy előadása, alább a' (*) jegy alatt fordul elő). Azt mondja a' *Times*

írója, hogy Anglia soha békességet nem köt az Amerikai egygyesült Statusokkal addig, míg Madison azoknak Elölülő-jök leszen. A' Morning-Cronicle ellenben, a' Ministeri részzsel ellenkező újságok között a' hevesebbik, azt erősíti, hogy ez a' Madison előadása jó megfontolást érdemel, és hogy az Anglus Ministereknek Amerika eránt való magokviselte, nagyon meg fog a' következő Parlamentumban kritizáltatni.

Sokszor halljuk a' nevit emlegettetni, a' világ' 5-tödik részében egy szüntelen nevedő Anglus plánta-tartománynak, melyről azt tartják, hogy idővel hatalmas birodalomná lehet. Ez a' Botani-Bay. Az Anglusoknak ez az ő legmeszszebb lévő és legnagyobb birodalmok, ha ennek kiterjedéséhez képpeszt szollunk. Ez a' tartomány új Hollandiának egy részszekeje, a' melyről még eddig azt sem tudják, hogy sziget-é, vagy pedig össze van valahoz tsatolódva a' szároz földel-Közönségesen szigetnek lenni mondják. Hozzá-vetve legalább akkorának gondólják lenni, mint Európa. Tsak a' Napkelet és Dél közt fekvő partiát esmérik valamennyire, a' melynek Neu-Sud-Wales a' neve. Ezen a' parton esik az a' híres Botany-Bay, a' mellyet Cook talált-fel, 's a' hova az Anglusok az 1786-dik esztendőtol fogva hordják némelly olyan bűnös embereiket, a' kiket ugyan el akar-nak szakasztani az Anglus nemzet' társaságatol, de még is éppen megölni nem akar-nak. Port-Jaksonnak nevezik a' rév-partot, a' hova a' hajók kiszoktak kötni, mely-hezképpeszt Eszakra esik Sidney Cove nevű város, a' mellyet ők az ólta épített-tek, hogy arra a' határozásra mentek, hogy itt egy, gonosztévőköl álló, minden egyéb világtol elszakasztatott országot formáljanak' Idővel népesedvén Sidney Cove, támadott itt még egy más város is az 1791-dik esztendőtol fogva, melynek Pa-

ramatta nevet adtak a' szigetnek vad lakosai. Gondóljak, hogy a' belső vidékeken sok e' fele vad nemzetek laknak, de ezeket mind eddig telyeseggel meg nem esmérhettek az Európaiak, minthogy a' partot a' belső vidékektől olly rettenetes hegyek választják-el, a' mellyeken által nem mehettek. A' legutólsóbb tudósítás, a' mellyet Botany-Baybol vettek Londonban, ezen esztendőben Május 28-dik napján indúlt-meg. Az a' fő környűállás fordúl elő a' tudósításban, hogy néhány új-lakosok ezen úgy nevezett Kék-hegyeken által mentek, 's az azokon-túl lévő földet, melyről eddig úgy vélekedtek, hogy talam tsak valami lakhatatlan porond vagy homok tengerből áll, egy tsupa Eldorádónak lenni találták, a' hol örökké való nyár van. A' Botany-Bay béli Anglus Kormányozó kihirdettette Port-Jaksonban, Sidney-Covében, és Paramattában, hogy a' kik az újfeltalált földön megnyomúlni kívánnak; 1000 hold földet elfoglalhat ki ki magának ingyen. Már többek réá vették magokat, hogy által költöznek oda.

Eszaki Amerika.

A' Bostonból Londonba érkezett levelekben ezek irattatnak: — „A' Massachusettsi part mellett Cod nevű tengerre nyúló hegyi városnál, Spencer és Leander nevű Anglus hajóknak két tisztjeik kikötvén, béizentek a' városba, hogy Commadore Rogget, ki az azon öbölben lévő Anglus hajókat vezérli, a' parton találtató sóházakat 's bányákat mind semmivé fogja tétetni, ha a' lakosok 2000 Dollárokat le nem tesznek, 's egy fertály óra alatt nem válaszolnak. Végezetre megelégedett Rogget 1200 Dollárokkal, de egyszersmind kihirdettette, hogy azért a' pusztításért, mellyet az Amerikaiak Kanadában tettek, neki ezen partokon mind azokat a' városokat semmivé kell tenni, a' mellyekhez hozzá férhet, ha nem, mint-hogy ez a' pusztítás neki kedvetlen fogla-

latosság, tehát ő, magára valalván a' feleletet, megengedi, hogy a' lakosok a' magok városaikat pénzrel megválthassák. E' szerént *Bremster* városától 4000, *Wellfleettől* 3000 Dollárt vett-fel. *Branstahl* ét pedig a' hol egy Anglus tisztet megbántottak, kögyelem nélkül fel akarta égettetni.

B é t s.

Ó Cs. K. Felsége az Angliai Régens Princzet 's ennek testvérét *York* ó Királyi Hertzegségét, a' magok kívánságokra, az Austriai Cs. K. armádánál Feldmarschallokká nevezte e' hónap' 6-dik napján költ Felséges végzése által.

Menner és *Kraskovich* Orvós Doktor Urak, a' múlt vasárnap délután levegői útozásbéli próbát tettek a' Präterben, melly már a' hatodik próbájok.

Ugyan azon Vasárnap éjjel, bál volt a' Redut-szálákban, a' melyből való jövedelem, a' ritka műmesterek' özvegyeiknek számokra volt rendeltetve.

Portugallia.

Méltán béillik az újságok közzé, hogy az idén tsak ez az az ország, melyből azt írják, hogy ott jó szüret volt. Az *Opotóbo* I Londouba érkezett levelekben emlittetik, hogy az ő idei szürettyek a' legelébbvalók közzé tartozik, a' bornak mind jóságára mind sokaságára nevezve.

T u n i s.

Ezen Afrikai tengeri-tolvaj Státusnak eddig volt Maurus születésű Fejedelme *Sidi Hamouda*, 32 esztendeig va-

ló uralkodása után a' múlt September 17-dikén, igen fényes de hirtelen valóhálállal ki múlt a' világból. A' bojtölő hónapnak éppen az utolsó napja lévén, ő is, mint Fejedelem, jó példával ment elől, 24 óráig nem evett 's nem ivott semmit, 's Udvarnokjainak egész fényes gyülekezésétől körül vétettette leg nagyobb buzgókodással foglalatoskodott az áldozás' ajtosságával, a' midőn a' guta megütvén, úgy érte, hogy 5 minutum alatt legkisebb vonaglás nélkül meghalt. Nagyontisztelték az álatvalói, mert betsületes ember volt; 59 esztendőt élt. Utánna a' testvér ötse választatott Fejedelemmé, kinek neve *Sidi Ottoman*.

~~~~~

Olasz Országhól a' feljebb irtaknál újabb tudósításaink érkeztek a' ma kijött újságokban. Ezekben fényes pompákról tétetik emlékezet, mellyek ott November 4-dikén a' nyugodalomban' élő *Károly* Spanyol Király' neve' napján történtek. Minden Kardinálisok, a' Frantzia Követ, 's a' több Követek is minnyájan, valamint szintén az egész Római nemesség, szerentsekívánásra mentek ő Felségéhez, és a' Királynéhoz. Megjelent köszöntésére az Angliai Régens Hertzegné is, valamint szintén legutoljára a' Spanyol Követ, a' Király' és Királyné' minden Udvarnokjaikkal egyetemben, 's mind ezek kéztsókolásra botsáttattak.

November 3-dikán igen szép muzsikai időtöltés volt a' *Caninoi* Hertzegnél, mellyet az Angliai Regens Hertzegné is megtisztelt jelenlétével.

Nov. 19-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 260 3/4 forintot Váltó-tzedulában. Egy Cs. aranyért 12 forintot 7 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 37.

A' Magyar Kurir 42-dik darabjához.

*) Az Amerikai Elölülő, *Madison* úr által a' Congressushoz intézett előadás: —

„Senatorok és Képviselő polgárok! Noha a' ti öszsze gyülekezésekre határozott nap már különben is közel vala, én mindazáltal jónak találtam benneteket még annál is hamarább öszsze gyűjteni azért, hogy a' kintstár' szükségeire határozottatott elégségek nem lévén, újabb intézeteket kelletik tennünk, 's azt is meg kell vizsgálunk haladék nélkül, hogy miben álljanak a' Nagy Britanniaival elkezdődött alkudozások, akár azért, hogy a' bekességnek megszerzeztetésére nézve fogantatos eszközöket vegyünk elő, akár pedig azért, hogy a' hadakozásnak folytatására nézve további és hathatósabb készületeket tegyünk. —

„Mitsoda resultátumjok lett a' mi eddig való alkudozásainknak, még nem tudjuk. Ha az, hogy Anglia az úgy nevezett Kabinéti Rendeléseket vissza vette, és az, hogy Európában a' közönséges bekesség helyre állott, a' mellyhez képpest már most Angliának nem leszen oka arra, hogy az Amerikai hajókon hajós legényeket fogdoztasson-el, lehetségesnek lenni reménlenünk engedik a' velle való bekességnek és barátságának helyreállítását: így más felől, abból, hogy az Angliai Országlószék azt a' közbenjárást, melyre magát az Orosz Császár ajánlotta, el nem fogadta, és abból, hogy mitsoda útakon módokon húzta-halásatotta ez az országlószék a' tölle magától projektáltatott alkudozásokat, továbbá a' tölle kimondatott principiumokból, 's végezetre az ő hadakozásának mostani módjából, mind ezekből azt kell kihozunk, hogy mind nagyobb-nagyobb el-

lenségeskedéssel akarja magát országunk' jussai és boldogsága ellen viselni. Az ő ellenségeskedése' okát két környülállásból magyarázhatjuk-meg: először abból, hogy az a' nagy viaskodás, a' melly Európában egy olyan egyenlő erőnek helyreállittat-hatása végett folytattatott, mely a' több Hatalmasságokat némelly kevesebbeknek ditsósság'-szomjuhozása ellen bátorságba helyheztethetné, a' nélkül végeztetett-el, hogy Nagy Britannia' elnyomó erejének a' világ' tengerén legkissebb gyengülés is okoztatott volna; másodsor abból, hogy Nagy Britannia, az Európai nagy viaskodásnak végződése után is, olly nagy hadakozó erőt tartott meg, a' mellyel ő annak a' nagy embernek példájáról, a' ki ezen viaskodásban megbukott, 's azon nehézségekről, mellyek egy meszsze-földön 's egy szabad nép ellen folytatandó hadakozással öszsze köttetve vannak, elfelejtkezvén, 's magát a' győzed elmeiktől való részegségnek egészszen néki adván, a' pallérozott népek és a' kereskedő világ' tsendességével való visszaelés által már különben is igen nagyra nevedett erejét. még tovább is nevelni reméni. Hanem akár mi némű indító okok sűgallották is füleibe ellenségünknek azt az erőszakos plánomot, mellyet kijelentett: mindazonáltal annak a' nemzetnek közönséges tanátsosai, a' melynek ma több ereje van a' maga függetlenségének megoltalmazására, mint régen annak viaskodás által való megszerzésére volt, 's a' melynek jó indulatja a' szerentsével való élés által még búsegessebbé és buzgóbbá tétetett, ennek a' nemzetnek tanátsosai mondom, egyedül tsak azon eszközök felől köteleztetnek

tanátskozni, hogy miképpen lehessen azon határt nem esmérő 's menthetetlen indulatosságból származó eszközök ellen, a' mellyek csak egyedül javalhatják ellenségünknek a' mostani szempillantásban az ellenünk való hadakozásnak folytatását, viaskodnunk.

„A' mi most folyó táborozásunkbéli történetek nem sok örvendezést okozhatnak az ellenségnek az ő hadakozásra való eszközeinek nevekédése 's regulátlan magaviselete mellett is, ha csak abban nem találja gyönyörködését, a' mit most útóljára ezek fő város és az ide nem messze lévő Alexandria városa ellen elkövetni szerentséje volt, a' hobbét mind azonáltal éppen oly nagy siettséggel elfutott, mint a' milyen vakmerő bátor és szerentsés azoknak megtámodasában volt. Az ő egyéb béütései, mellyeket ő az Atlanticum tengeről a' mi vidékeinkre tett, több ízben meggátoltattak, 's a' mi polgárjainknak vi tézsége által ő maga büntettetett-meg, úgy hogy ahoz volt inkább szerentséje, hogy egyegy magános embernek kárt okozzon, 's az által a' maga fegyverét meggyalázza; hogy sem valamely igasságos katonához illő és méltó próbát tökéletességre vigyen A' megnevezett két városok ellen tett próbatételei, mellyek reánk nézve ugyan elég keservesek, az ő hamar elvégződött győzedelmeskedése által, és az által, hogy e' miatt a' mi Országlószékünk a' maga foglalatosságait egy szempillantatig félbeszakasztani kéntelenített, telyességgel fel nem érik azt a' fogyatkozást, mellyet az ő jó híre neve a' világ előtt szenvedett, a' miatt, hogy ő a' magános emberek tulajdonát bántotta 's a' közönséges épületeket semmivé tette, a' mellyek valamint a' mesterségnek egyéb emlékezetoszlopi, a' hadakozás törvényeinek oltalmazása alá tartoznak. Mi részünkről a' győzedelmeknek egész sorait hordhatjuk elő, a' mellyek az Amerikai fegyvereknek új fényességet költsönöznek.“

Itt már most ezen győzedelmeknek hosszú sorát adja elő az Előülő, a' mellyek kevesebb szóval ennyiben állanak: — Brown, Scott, és Gaines vezérek a' Niagara partjain befedték magukat és fegyveres társaikat győzedelmi koszorúkkal, megmútatván azt, hogy menél vakmerőbben iparkodnak ellenek az ő ellenségeik, végezetre annál bizonyosabban és jobban megverettetnek. A' Déli partokon sohol el nem távozott az Amerikai zászlóktól a' győzelem. Azoknak a' nemzeti katonáknak vezérjek, a' kik Tennessee tartományából állottak-ki, Generális Jackson, a' vad nemzeteket, a' kik itt felkeltek vala, elébb példásan megfenyítvén, őket nagy részint engedelmeskedésre vette, 's olyan kötésekre lépett vellek, hogy ezen az oldalon nem felhetnek az Amerikai Státusok az Anglusok' segítő társaiktól. Hasonló fontos kötések által tette batorságossá az szabad Státusok' határa az Északra lakó vad nemzetek ellen, a' melly kötések szerént ezek is ellenségeiknek tartani köteleztetnek a' szabad Státusok' ellenségeit. Baltimorénál olly hathatósan fogadtatott az ellenség, hogy futva takarodott vissza hajóira, 's azután hajóival egyetemben elkergettetett a' partokon lévő ágyuk tüze által. Valamint itt, úgy újabban *Platsburgnál* is egy olyan Amerikai sereg ellen tett a' számos ellenség próbát, melynek csak egy része állott rendes katonaságból: 's még is szaladásban kellett az ellenséges tsapatoknak keresni a' magok megmaradássokat. A' mi azokat a' tókat illeti, a' mellyeken rendkívül való iparkodással folytattatik a' verekedés, azért tudniillik, hogy az Amerikai seregek magokat az Ontarió taván megtarthassák, legszebb szerentsével koronáztatott az ő iparkodássok. Itt ezek nem csak bezárhatják már az ellenség' kikötőhelyeit, hanem a' partok mellett a' szárazon tsatázókat is segíthetik. A' Cham-

plain' taván minden ellenséges hajóknak elveszésével végződött az utóbbi verekedés. A' nagy tengeren (az Oceánuson) is megtartotta ditsósságát az Amerikai tengeri erő. Egy fregátot ugyan ismét elvesztett: de az a' vitézség, mellyei ez oltalmaztatt, kipótolta az ő kárvallását. Ennek Kapitánya Porter, ki már magát több ízben megkülömböztette, olyan két hajó ellen verekedett, mellyek között csak az egygyik is erősebb volt az övénél, 's utóljára is csak emberiségből bocsátotta-le zászlóját, mellyet a' verekedés' kezdődésekor az árbótfára szegzett vala példa nélkül való megrettenhetetlenséggel. Ket más kiseded hajónak elnyerhetését is csak a' maga sokkal nagyobb erejének köszönheti az ellenség, egyéb eránt ezek is elég jól viselték magokat más két hajóknak Kapitányaik Warrington és Blakeley ellen, 's olly Anglus hajókat fogtak-el, a' mellyek az övékhez hasonló nagyságúak voltak.

Ezen győzedelmeknek előhordása után így folytatja elő-adását az Elölülő: —

„Tagadhatatlan dolog, hogy országunknak állapotja legnagyobb iparkodást kíván; a' mi ellenségünk szárazon vizen gazdag pénz' és emberek' dolgában; módja van a' legszerentsésebb környülállásoknak arra való használására, hogy egész erejét nekünk fordítván, nevedő boldogságunkon 's talám nemzeti lételünkön is halálos dőfést tegyen. Tulajdon maga ki nyilatkoztatta, hogy ő azt, a' mi más nemzeteknél hádi rendtartás, a' lábai alá akarja tapodni; 's azt, hogy valósággal így akar tenni, már meg is mütatta a' maga pusztításai 's a' magános tulajdonnak felprédálása által.

„Tengeri uradalmával felfuvalkodván 's minden kereskedésnek egyedül való birtokát szomjúhozván, különös felmérge-süléssel bántja nevedő tengeri erőnket és kézmiveinket; az ő barbarusokhoz illő politikája még csak a' jó izlés' azon emlé-

kezet-oszlopainak sem kedvezett, mellyekkel a' mi országunk, fő városunkat meggazdagította 's felékesítette vala. Egy ilyen vetelkedő bajtárstól, legkeményebb és legrettenetesebb ellenségeskedést várhatni. Az Amerikai nép azzal a' félelem nélkül való lélekkel fog szeméi közé nézni ezen ellenségnek, a' mellyel a' revoluzióbéli hadakozáskor annak igasságtalan plánumait a' földhöz verte; az ő fenyegetődzései, a' helyett, hogy az Amerikai népnek buzgóságát meghülepítenék, inkább azt a' boszszonkodást elevenítik-fel ennek kebelében, a' melly csak az ilyen kegyetlen pusztítóknak szerentsétlensége és elkergettetése által oltathatik-ki. A' törvényhozók a' megkivántató segedelem-eszközökről gondoskodván, azoknak jó hazafiuságokra bízzák magokat, a' kiktől ide küldettek, 's minden terheket örömmel és kevélységgel elfognak szenvedni, mellyeket a' nemzetnek tsendessége és hátorsága, tőlők megkivánnák. Láttuk, melly hamar és melly örömmel mindenütt lefizették a' magok egyenes és oldalfélt való adózásait; láttuk, hogy melly tüzes buzgósággal megjelentek mindenütt a' hová őket a' kötelesség és veszedelem hívták; láttuk, miképpen felajánlották életjüket, e'képpen advan legbizonyosabb zálogát annak, hogy semmi egyéb adózást meg nem fognának tagadni. —

„Minekutánna nekünk eszünkbe sem jutott volna az, hogy hadakozást hirdessünk, míg egyéb megtamadtatásainkhoz valami 100 hajóinknak elvétettetése és 1000 hajós legényeinknek erőszakkal való elfogat-tatása is hozzá nem járult, és a' míg az Anglus országloészék ki nem nyilatkoztatta azt, hogy a' mi kereskedésünknek igen ártalmas Kabinéti Rendeléseket csak azok alatt a' feltételek alatt veszi vissza, a' mellyek éppen olly telyesithetetlenek mint igasságtalanok voltak, mivelhogy tudni lehetett, hogy ezek a' Kabinéti Rendelések csak azon hadakozásnak vizződésével

fognának megszűnni, melly már akkor majd 20 esztendőket tartott vala, 's mint a' környülállások mütatták, még megannyit tarthatott volna — 's minekutánna mi, mindenkor és minden illendő úton módokon kinyilatkoztattuk azt, hogy ellenségeinkhez igaz szívűséggel meg akarunk, az egyenességnek principiumaival meg egygyezőleg, engesztelődni: lehetetlen, hogy azt az eltökellest, mellyel mi, kedves hazánkat védelmezni 's ellenségünk' próbatételeinek egész erőnk által ugyan, de a' mellett a' tisztességes feltételek alatt való megbékélésre és barátságra éppen olly nagy hajlandósággal, ellentallani készek vagyunk, a' részrehajlás nélkül való világ helybe ne hagyja, 's bennünket az a' bizonyos reménség ne tápláljon, hogy eltökellestünket a' mindenható és joltévó gondviselés, fogja fel segélleni. — »

Madison James.

B u d a.

Felséges Urunk a' Palatinus ó Császári Fő Hertzegsége által irásban méltóztattott Buda és Pest városaik tanácsának megjelentetni azzal való nagy meglegedését, hogy a' Felséges Monarkháknak ott való megjelenéseket, olly fényes és felséges buzgolkodás által nevezetesítették, hogy azzal a' hazának is bletsületére szolgáltak, 's ezen Monarkháknak kedvit is igen megnyerték.

Nagy tárgya volt a' Felségek figyelmeztességének a' Magyar Nemzeti Muzzeum is, mellynek fő részeit, 's azoknak szép elrendeltetését, a' tárgyak' bőségét, ritkaságát és általjában az egész gondviselést olly tetszéssel nézegették a' Felségek, hogy a' Palatinus ó Császári Fő H. ge ó Felségének megbagyásából Tek. és Nagy Tudományú Miller Ferdinand Director Urat Nov. 6 ik napján azért különös meg dítserő Decretommal tisztelte-meg. —

A' Muzzeum Jegyző Könyvébe az Orosz Császár ó Felsége Orosz betűkkel; a' Prussus Király Német betűkkel méltóztattak beírni neveiket. —

J e l e n t é s.

A' Világ történetei, a' Teremtéstől fogva a' legújabb időkig, 's a' t.

Ezen új Munkának a' második Darabja is végképpen elhagyta a' sajtót, a' milyen némű nélkül mind eddigszükölködött nyelvünk. Valamint az Eredeti munka köz megelegedéssel, 's ditsérettel fogadtott a' tudós Német Világtól: úgy remélni lehet, hogy ezen Magyar kiadás is mind a' fordítás csinos, és helyes voltára, mind azon hasznos célra nézve, mellytől ösztönözött a' Fordító Ur e' Munka' készítésére, köz, 's ditséretet érdemlő elfogadást fog nyerni. — Az érdeemes Fordító Ur, ki néhány esztendeit Pesten a' Felséges Curianál köz Ügyészi Hivatalban töltötte el, mostan pedig Tekintetes Szathmár Vármegyének Táblabirája, 's egygyik Aljegyzője, még igen ifjú esztendeiben kezdte el magát a' Magyar Literaturában érdeemesíteni, u. m. a' ki a' Német nyelv tanulásakor az ismeretes Fedor és Mária nevű, 's 1807-ben Pozsonban kijött helyes fordításával; legközelebb pedig a' mult 1813-ban Pesten közre eresztett Erkölc-nemesítő történetivel tette magát nevezetessé. A' ditséretet érdemlő jó példája bár más Hazánkbeli Ns. Ifjakat a' felserkentene arra: hogy a' köz jobban való fáradozás, 's hivatal mellett a' Szép Tudományoknak is szenteljenek idejeből!! — 2 Darab, igen szép mettszésekkel, az ára új Esztendeig 5 for. annakutánna 6 forint. Találtatik Pesten Trattner Jan. Tamásnál.